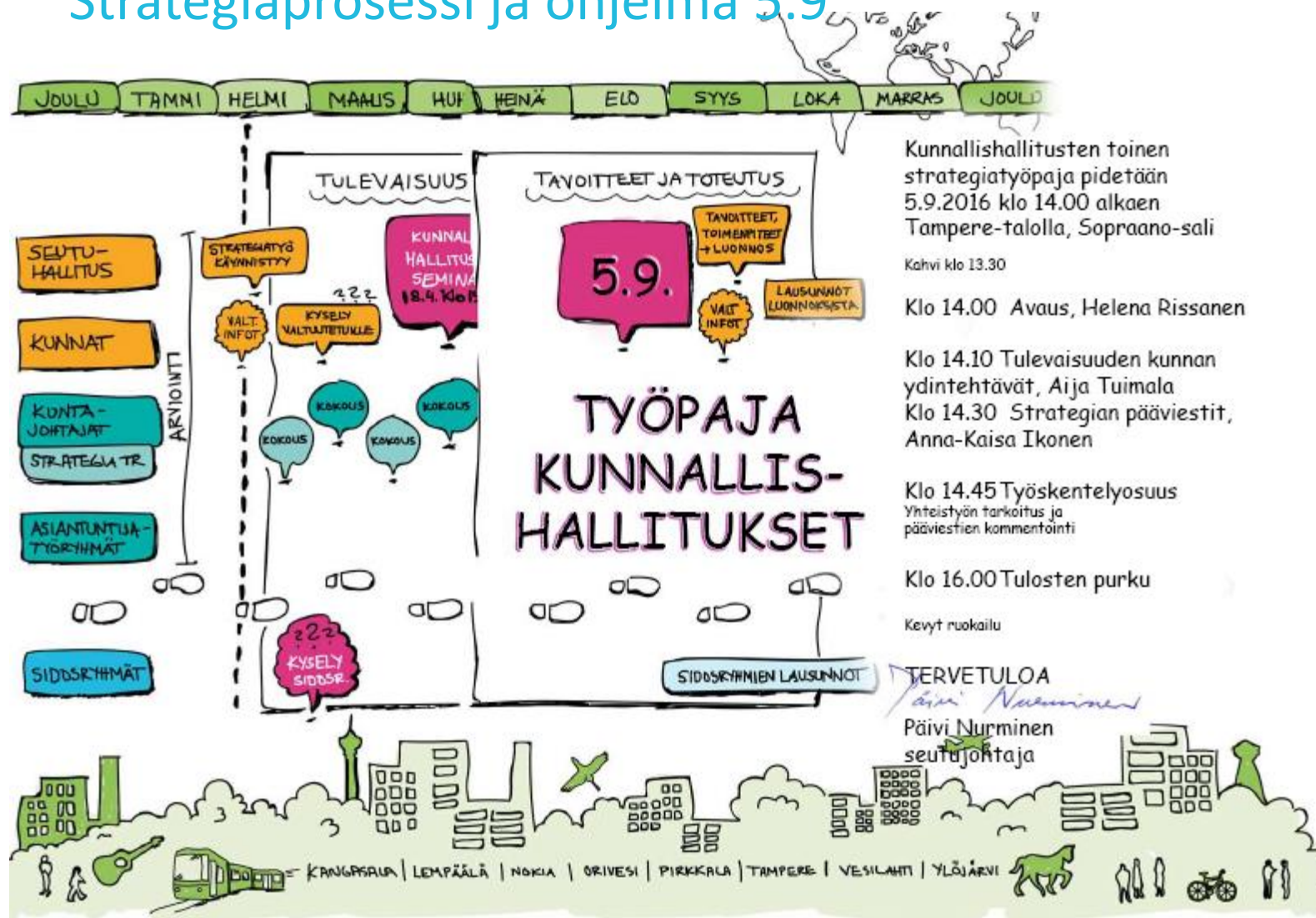

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Strategiaprosessi ja ohjelma 5.9

TULEVAISUUDEN KUNNAN YDINTEHTÄVÄT- MIHIN SEUTUA TARVITAAN KUN MAAKUNTA TULEE?

Aija Tuimala, muutosjohtaja, Etelä-Karjalan maakunta

UUDISTUKSEN AIKATAULUSTA

MAAKUNNAT ALOITTAVAT ASTEITTAIN

NYKYRAKENNE VOIMASSA

2016

2017

2018

2019

Sote-uudistuksen ja maakuntien perustamisen lakiluonnokset lausunnolle 8/2016, esitys eduskunnalle 12/2016

Maakunta-uudistuksen hallituksen esitys keväällä 2017

Valinnanvapautta ja monikanavarahoituksen yksinkertaistamista koskevat lakiluonnokset lausunnolle 11/2016 ja esitys eduskunnalle 2/2017

Väliaikaishallinto alkaa valmistella toiminnan käynnistämistä 1.7.2017 alkaen

ASiantuntija-
VALMISTELU

Ensimmäiset maakuntavaalit tammikuussa 2018 presidentin vaalien yhteydessä

3/2018
MAAKUNTA-
VALTUUSTO
ALOITTAÄ

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen siirtyy uusille maakunnille 1.1.2019

Valinnanvapauteen ja monikanavarahoitukseen liittyvät lait voimaan 1.1.2019. Mahdollinen siirtymäaika.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

TOIMINTA SIIRTYY
MAAKUNNILLE

Työ- ja
elinkeino-
palvelut

Sosiaali-
ja terveyden-
huolto

Ympäristö-
terveyden-
huolto

Pelastus-
toimi

Maakunnan keskeiset tehtävät

Alue-
kehittäminen

Liikenne-
järjestelmä-
suunnittelu

Maaseudun
kehittäminen
ja lomitushuoltopalvelut

ELYT

Työ- ja
elinkeino-
palvelut

KUNNAT

Sosiaali-
ja terveyden-
huolto

KUNNAT

Ympäristö-
terveyden-
huolto

Pelastus-
toimi

KUNNAT

Maakunnan keskeiset tehtävät

Alue-
kehittäminen

Liikenne-
järjestelmä-
suunnittelu

Maaseudun
kehittäminen
ja lomituss-
palvelut

ELYT JA MK

ELYT JA MK

KUNNAT

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

www.alueuudistus.fi

15.8.2016

4

KARKEAA TULEVAA TYÖNJAKOA

	KUNTA	MAAKUNTA
TYÖ- JA ELINKEINOPALVELUT	Työllisyyden ja elinvoiman edistäminen yleisesti, ns. vapaaehtoiset tehtävät	Palveluiden järjestäminen TE-palvelut ja elinkeinoelämän tukien koordinointi (maaseutu, yritykset)
SOTE	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, yht. työ maakunta	SOTE- palveluiden järjestäminen
YMPÄRISTÖTERVEYDEN-HUOLTO	Kestävän kehityksen edistäminen	Järjestämisvastuu- onko mukana kaikki Y-toiminta?
PELASTUSTOIMI	Kuntakohtainen kriisiajan suunnitteluvastuu	Järjestämisvastuu, tuottajina 5 aluetta?
ALUEKEHITTÄMINEN	Oman kunnan alueen suunnittelu ja vuoropuhelu maakuntaan	Ennakointi, suunnittelu, kaavoitus, EU- rahoitus
LIIKENNEJÄRJESTELMÄ-SUUNNITTELU	Edistää olosuhteita kaavoituksella ja maankäytöllä, ostoliikenne, asiantuntijuus	Liikennejärjestelmäsuunnittelun vastuu
MAASEUDUN KEHITTÄMIS-JA LOMITUSPALVELUT	Edistää olosuhteiden kehitystä kaavoituksella ja maankäytöllä	Palveluiden järjestäminen

VALTION ROOLINA ON RAHOITTAA, SEURATA, ARVIOIDA JA VALVOA TOIMINTAA

KARKEAA TYÖNJAKOA

	KUNTA		MAAKUNTA
TYÖ- JA ELINKEINOPALVELUT	Työllisyyden edistäminen yleisesti vapaaehtoiset tehtävät	Y H T E I S T Y Ö	Palveluiden järjestäminen TE-palvelut ja elinkeinoelämän tukien koordinointi (maaseutu, yritykset)
SOTE	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, yht. työ maakunta		SOTE- palveluiden järjestäminen
YMPÄRISTÖTERVEYDEN-HUOLTO	Kestävän kehityksen edistäminen		Järjestämisvastuu- onko mukana kaikki Y-toiminta?
PELASTUSTOIMI	Kuntakohtainen kriisiajan suunnitteluvastuu		Järjestämisvastuu, tuottajina 5 aluetta?
ALUEKEHITTÄMINEN	Oman kunnan alueen suunnittelu vuoropuhelu maakuntaan		Ennakointi, suunnittelu, kaavoitus, EU- rahoitus
LIIKENNEJÄRJESTELMÄ-SUUNNITTELU	Edistää olosuhteita kaavoituksella maankäytöllä, ostoliikenne, asiantuntijuus		Liikennejärjestelmäsuunnittelun vastuu
MAASEUDUN KEHITTÄMIS-JA LOMITUSPALVELUT	Edistää olosuhteiden kehitystä kaavoituksella ja maankäytöllä		Palveluiden järjestäminen

VALTION ROOLINA ON RAHOITTA, SEURATA, ARVIOIDA JA VALVOA TOIMINTAA

Maakuntien tehtävät ja uusi sote-rakenne 1.1.2019

Valtio

Sote-linjaukset: valtakunnallinen työnjako, aluerajat ylittävien tehtävien työnjako, tuotannon järjestämisen linjaukset, laajakantoiset investoinnit, muut palvelujen saatavuuden edellyttämät toimet, tietohallinnon ja ICT:n ohjaus, maakuntien sopimuksellinen ohjaus

Yhteinen ICT, muut yhteiset tukipalvelut

Maakunnat

- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Pelastustoimi
- Maakuntien liittojen tehtävät
- Alueelliset kehittämistehtävät ja elinkeinojen edistämisen tehtävät
- Ympäristöterveydenhuolto
- Alueiden käytön ohjaus ja suunnittelu
- Maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen
- Maakunnalle lain perusteella annettavat muut alueelliset palvelut
- Maakuntien välinen yhteistyö

Sote-yhteistyöalueet

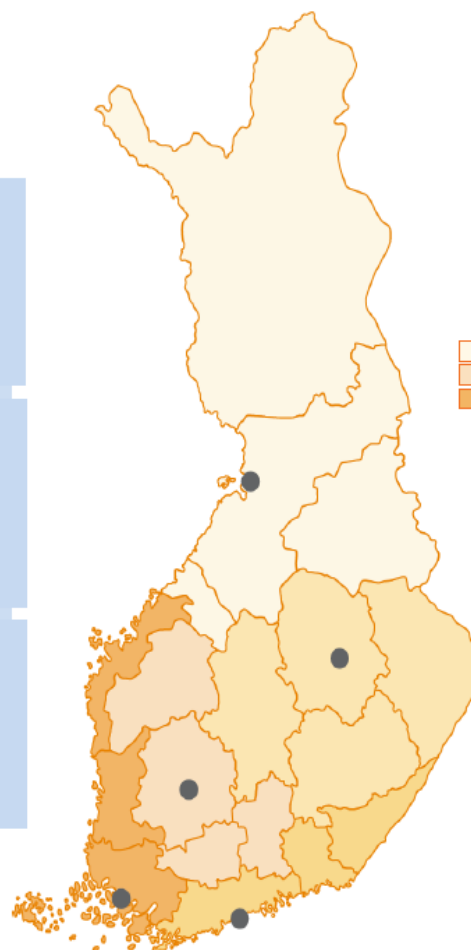
- keskitetyt tehtävät vaativimmissa palveluissa
- palvelurakenteen, investointien ja palveluiden yhteensovitus
 - kehittäminen ja osaamiskeskukset, ensihoitokeskus, yhteistyötehtävät ja -foorumi
 - yhteistyösopimus

Kunnat

- Lakisääteiset tehtävät - paikalliset tehtävät
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Paikallinen demokratia ja elinvoima
- Yleinen toimiala

Palveluntuottajat

- Julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat

18 maakuntaa

- järjestämisvastuu
- rahoitusvastuu
- päättää palvelutasosta ja yhteistyösopimuksesta

5 sote-yhteistyöaluetta

12 laajan ympäristön päivystyskeskusta (sis. 5 yliopistosairaalaa)

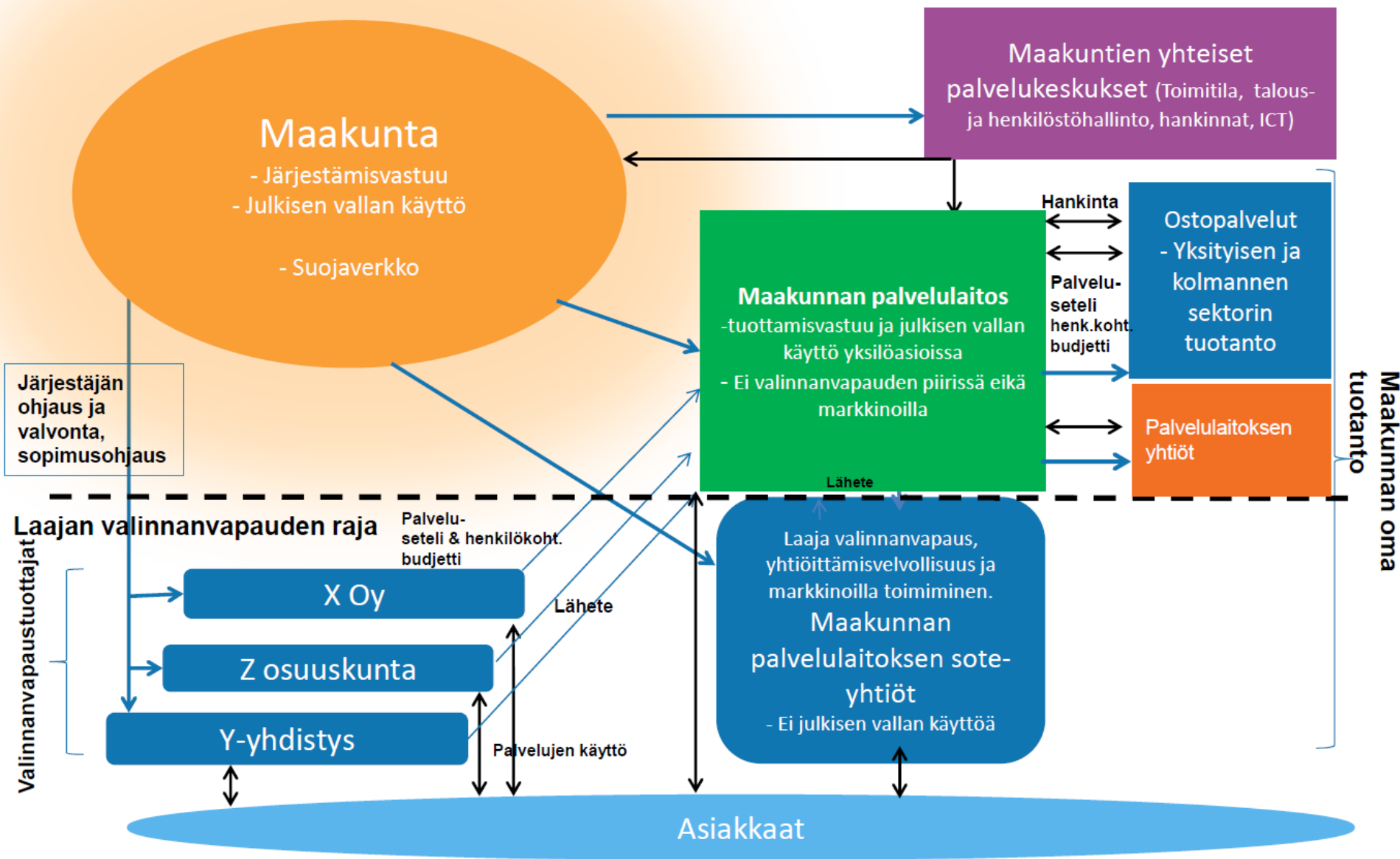
Kunnat

MAAKUNNAN ORGANISOITUMISESTA

- **Itsenäinen toimija** kunnista (vrt. aiemmin kuntayhtymä)
- **Maakuntavaltuusto**, maakuntastrategia
 - Uusi demokratian taso alueelle
- **Palvelulaitos**, palvelustrategia, palvelulupaus (sote)
 - Soten järjestäminen ja tuottaminen erotettu, markkinoilla toimittaessa Oy, yhteensovittaminen maakuntahallinnon tehtävä
- **Toimialat/toimielimet** päätettävän rakenteen mukaan
- **Tehtäväalue määritelty laissa**, ei poikkeamismahdollisuutta
 - vrt. kuntien yleinen toimiala
 - 2.asteen ammatillinen koulutus?
 - Ympäristötoimen kokonaisuus?

Julkisten sosiaali- ja terveysten palvelujen rakenne

MAAKUNNALLISET TUKIPALVELUT- MITEN VAIKUTTAVAT KUNTIEN TUKIPALVELUIHIN?

Palvelukeskukset

Maakunnille perustetaan yhteisiä valtakunnallisia palvelukeskuksia, joihin keskitetään maakuntien tarvitsemia tukipalveluja. Lisäksi maakunnat voivat perustaa kuntien tai muiden julkisen sektorin yhteistyökumppanien kanssa yhteisiä tukipalveluja.

Valtakunnallisesti organisoituja tukipalveluita ovat ainakin:

1. yhteishankintojen palvelukeskus (sopimus- ja kilpailutusasiat)
2. toimitila- ja kiinteistöhallinnon palvelukeskus
3. tieto- ja viestintätekniisten palvelujen palvelukeskus
4. talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus

Palvelukeskukset tuottavat tukipalveluita maakunnille, maakuntien tytäryhteisöille ja palvelulaitoksille. Palvelukeskukset eivät tuota palveluita maakuntien markkinoilla toimiville tuotantoyhtiöille tai valinnanvapauden piirissä oleville yksityisen sektorin toimijoille.

! Palvelukeskuksia koskeva valmistelu on kesken.

Verotulojen siirto kunnilta

Kunnilta maakunnille
siirtyvien tehtävien
kokonaiskustannus on **17,7 mrd€**

Kunnallisveroprosentteja alennetaan
12,3 prosenttiyksiköllä vuonna 2019 **11,3 mrd€**

Kuntien osuutta yhteisöverosta vähennetään **0,5 mrd€**

Valtionosuuksista siirretään **5,9 mrd€**

Maakuntien tehtävien rahoitus

- Vuosina 2020–2021 kunta voi nostaa tuloveroprosenttia korkeintaan keskimäärin **0,5** prosenttiyksikköä vuodessa
- Rajasta voidaan poiketa poikkeustilanteissa

Tärkeitä yhteistyörajapintoja maakuntien ja kuntien välillä

mm.

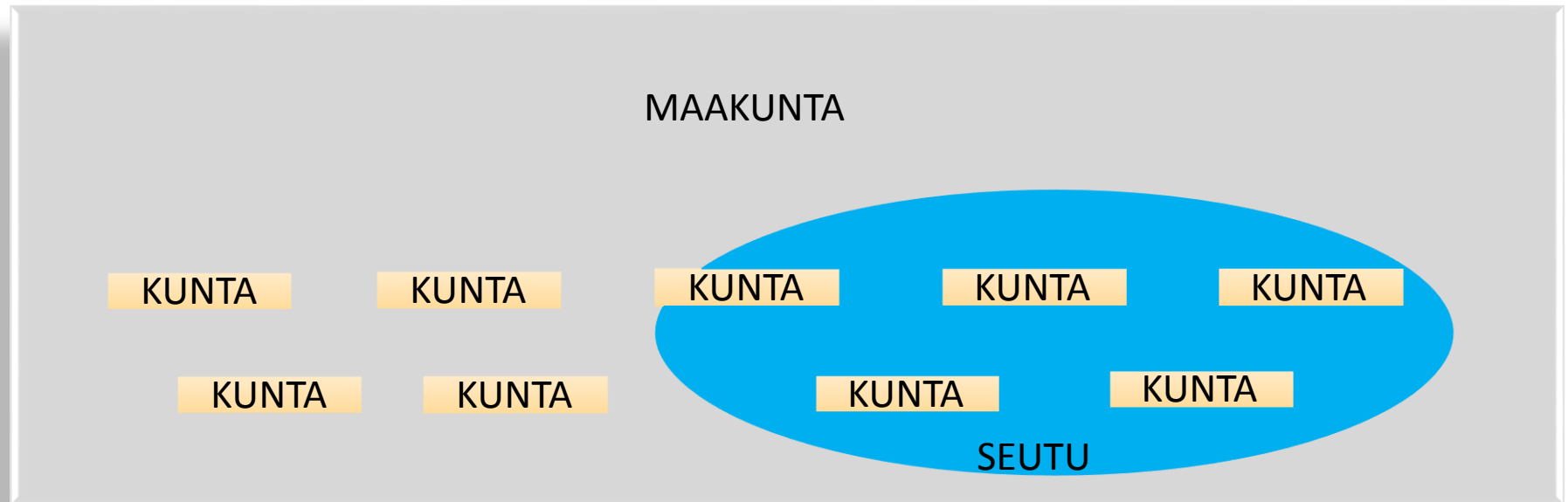
- Elinvoima, maankäyttö ja elinkeinopolitiikka
- Työllisyys
- Asuminen
- Liikenne
- Koulutus ja osaaminen
- Hyvinvointi ja terveys

ONKO EDELLISIIN ASIOIHIN HYÖTYÄ SEUDUSTA??

SEUTUYHTEISTYÖN TAVOITTEET VOIDAAN MÄÄRITELLÄ YHTEISESTI KUNTIEN TEHTÄVIEN POHJALTA

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Kunnan tehtävät määritellään kuntalaissa ja maakunnan tehtävät tulevassa maakuntalaissa.

Seutuyhteistyö on vapaaehtoista yhteistyötä, jonka tarkoituksena on tukea seudun kuntia omissa tehtävissään. Seutuyhteistyön keskeiset tavoitteet määritellään seutustrategiassa.

MITÄ SEUTUYHTEISTYÖ NYT ON?

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

- **Seutuyhteistyö on Tampereen kaupunkiseudun kuntien päätöksiin perustuvaa yhteistyötä alueen kehittämiseksi. Visiona on olla vetovoimainen sujuvan elämän, kestävän kasvun ja yhteistyön edelläkävijä.**
- Seudullisen yhteistyön toteuttamista maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa tukee valtion ja jäsenkuntien solmima MAL-aiesopimus.
- Yhteistyön keskeiset osa-alueet ovat
 - yhdyskuntarakenteen seudullinen suunnittelu
 - palvelujen kehittäminen
 - elinkeinoyhteistyö.
- Kehittämisen näkökulmia ovat turvallisuus, viihtyisyys, kestävä kehitys, kansainvälisyys ja tietoyhteiskunnan kehitys.
- Seutuyhteistyötä organisoi Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä. Sen tehtäviä ovat mm.
 - seutustrategian toteuttaminen
 - kuntien välisen yhteistoiminnan kehittäminen
 - yhteisten suunnittelu- ja kehittämishankkeiden toteuttaminen
 - jäsenkuntien yhteinen edunvalvonta
 - aluekehittämisen toteuttaminen omalta osaltaan

YHTEISTÄ: ASUMINEN, LIIKENNE, ASUKKAAT, ELINVOIMA

Seutuyhteistyössä määriteltävää toimintaympäristön muutokset huomioiden

- **Missio (perustehtävä)**- mihin ja miksi seutuyhteistyötä tarvitaan?
- **Visio**- mikä seutuyhteistyön keskeisin tulevaisuustavoite on?
- **Strategia**- millä **konkreettisilla tavoitteilla** vision toteutuminen varmistetaan
 - Toteuttamissuunnitelmassa nimetään vuosittaiset toimenpiteet
- **Organisointi**- miten kuntien välinen seutuyhteistyö organisoidaan, jotta edelliset toteutuvat ideaalisti seutukunnan edun mukaisesti

MIHIN KAUPUNKISEUTUA TARVITAAN? - HOITAAKO MAAKUNTA JATKOSSA SEUDUN TEHTÄVÄT?

TYÖSKENTELY

MISSIO

9.9.2016

TYÖSKENTELY 1- SEUTUYHTEISTYÖN PERUSTEHTÄVÄ JA TARKOITUS ELI MISSIO

- **Työskentely 1 – missio mielipidekortteilla**
 - Jokaiselle jäsenelle jaetaan yksi mielipidekortti
 - Kukaan kirjoittaa keskeisimmän ajatuksensa seutuyhteistyön missiosta eli perustarkoituksesta
 - Tämän jälkeen laput kiertävät pöytäkunnassa siten, että jokainen antaa arvionsa rastittamalla pienen pallon mielipidekortin hymynaamojen alla
 - Ajatusta saa myös kommentoida tekstikenttään
 - Lopuksi pj kerää laput ja järjestää ne ”suosituimmuusjärjestykseen” - mikä sai eniten kannatusta eli hymynaamoja?
 - Keskustelun tuloksena todetaan kannatettavin missioehdotus lyhyen keskustelun pohjalta.
 - Sihteeri käy kirjaamassa sen seinälle
 - sihteeri palauttaa kaikki ryhmän mielipidekortit Aijalle

Pohdittavaksi: Mihin seutuyhteistyötä tarvitaan?

- Elinvoima on alueellista ei kuntarajoihin pysähtyvää. Kuntalaiset ja yritykset näkevät seudun toiminnallisena kokonaisuutena. Sote-uudistuksen myötä hallinnollisten rajojen merkitys jokapäiväisessä toiminnassa vähenee entisestään.
- Suuremmat volyymit lisäävät painoarvoa edunvalvonnassa, kansainvälistymisessä ja isoissa hankkeissa.
- Tampereen väestöpohja on 226 000 ja kehyskuntien 153 000. Seutukokonaisuus on 378 000. Väestöliike suuntautuu kaupunkiseuduille.
- Yhteistyöllä voidaan lisätä kapasiteettia, kun kuntien omat resurssit supistuvat.
- Seutukokonaisuuden hyvä hallinta tarvitsee yhteistyörakenteita
- Yhdessä tekeminen kasvattaa aineetonta pääomaa - luottamusta ja kumppanuutta
- Erilaisten kuntakulttuurien yhdistäminen edistää palveluinnovaatioiden syntyä ja leviämistä

TYÖSKENTELY 2 – TAVOITTEET

- Työskentelyosiossa 2 ryhmät arvioivat tavoitteiden tärkeyttä kaupunkiseudun kehittymisen kannalta
- Ryhmät työskentelevät koko ajan saman pöydän ääressä
 - Ryhmät 1-3 aloittavat tavoitteesta Kestävä rakenne
 - Ryhmät 4-6 aloittavat tavoitteesta Lisää kilpailukykyä
 - Ryhmät 7-9 aloittavat tavoitteesta Vaikuttavammat palvelut
- Työskentelyn aikana täytetään pohjapaperiin **yksi yhteinen arvio ryhmänä**
 - Kukin saa oman paperin, jonka pohjalta on helpompi keskustella
 - Arvioidaan kunkin tavoitteen tärkeyttä kaupunkiseudun kannalta
 - Tämän jälkeen päätetään **tärkeimmät kaksi tavoitetta/teema** ja kirjataan ne palautettavaan pohjaan
 - Sihteeri palauttaa täytetyn ryhmän taulukon Aijalle
- Jos kommentoitavaa/lisättävää jne. paperiin voi vapaasti myös kirjoittaa
- PURKU- puheenjohtajat kutsutaan eteen teemoittain, käydään läpi tärkeimmät tavoitteet

KASVULLE KESTÄVÄ RAKENNE

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

++ erittäin tärkeä

+ - perustyyötä

- vähemmän tärkeä

Kehitämme kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta yhdessä	++	+ -	-
1. Suunnittelemme eheää ja monimuotoista yhdyskuntarakennetta kuntarajat ylittäen. Rakenteessa huomioidaan ydin, keskukset, taajamat ja lähimaaseutu sekä vesistö- ja viherverkostot			
2. Kunnat vastaavat yhdessä seudun asuntomarkkinoiden tasapainosta ja monipuolisesta asuntotuotannosta.			
3. Kehitämme kaupunkiseutua yhtenäisenä yritysten sijoittumisalueena.			
4. Parannamme liikenneyhteyksiä muualle Suomeen ja suoraan Eurooppaan, erityisesti lentoliikennettä, nopeaa junaa ja maantieliikennettä.			
5. Suosimme toimenpiteitä, jotka lisäävät asukkaiden joukkoliikenteen käyttöä sekä kävelyä ja pyöräilyä. Tuemme raideliikenteen lisääntyvää käyttöä. Teemme monipuolisesti kokeiluja liikkumisen palveluihin liittyen.			
6. Vahvistamme kytkeytymistä Suomen Kasvukäytävään/ Kasvukolmioon / Keskiseen Suomeen (mikä valitaan?)			

Kaksi tärkeintä kärkitavoitetta seuraaville vuosille, perustelkaa miksi?

LISÄÄ KILPAILUKYKYÄ!

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

++ erittäin tärkeä
+ - perustyytä
- vähemmän tärkeä

Vahvistamme kaupunkiseudun elinkeinojen kilpailukykyä	++	+ -	-
1. Parannamme erityisesti kärkitoimialojen toimintaedellytyksiä. Kärkitoimialat ovat esim. (bio- ja kiertotalous, koneenrakennus, matkailu- ja tapahtumatalous, logistiikka (tarkennetaan Tredean kanssa).			
2. Vahvistamme osaamista ja monipuolisia innovaatioympäristöjä korkeakouluissa, 2. asteen oppilaitoksissa ja kehittäjäorganisaatioissa.			
3. Tuemme hyvinvointia luovia työmahdollisuuksia ja teemme seudullista työllisyyspolitiikkaa.			
4. Kunnat tiivistävät yhteistyötään hankinnoissa.			
5. Toteutamme yhdessä määriteltäviä kiehtovaa ja tavoitteellista brändistrategiaa ja seutumarkkinointia.			
6. Teemme edunvalvontatyötä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.			

Kaksi tärkeintä kärkitavoitetta seuraaville vuosille, perustelkaa miksi?

VAIKUTTAVAMMAT PALVELUT

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

++ erittäin tärkeä

+ - perustyötä

- vähemmän tärkeä

Parannamme asukaslähtöisiä palveluja kaupunkiseudulla	++	+ -	-
1. Kehitämme yhdessä Suomen parhaita kasvatus- ja opetuspalveluita.			
2. Lisäämme kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen seudullista tarjontaa.			
3. Vahvistamme seudun toimivuutta yhteensopivilla infrastruktuuripalveluilla. Aura ei pysähdy kuntarajalle ja vesihuollon toimivuus varmistetaan yhdessä.			
4. Teemme seudullisia kokeiluja, kun uudistamme palveluita. Tiivistämme myös viranomaisyhteistyötä.			
5. Otamme seudullisen palveluverkko- ja raja-alueyhteistyön osaksi arkitoimintaa.			
6. Kunnat edistävät asukkaidensa omaehtoisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia.			
7. Käynnistämme seudullisen tukipalveluyhteistyön.			

Kaksi tärkeintä kärkitavoitetta seuraaville vuosille, perustelkaa miksi?

